

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Novæ Observationes Et Additiones Ad A. R. P. D. Bartholomæi Gavanti Congreg. Cleric. Regul. S. Pauli ac Sac. Rit. Congregat. Consultoris Commentaria In Rubricas Missalis Et Breviarii Romani

Adjectis Summorum Pontificum & Sac. Rit. Congreg. Decretis usque ad
præsens emanatis

Complectens omnia Gavanti Commentaria in Rubricas Breviarii - Cum
Indicibus Decretorum, Rerum atque Verborum notabilium

Merati, Gaetano Maria

Augustæ Vindellicorum, 1740

VD18 10783695-002

De Commemorationibus, & Suffragiis SS. com[m]unibus. XVIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39775

Christe eleison, Kyrie eleison, & ipsum Pater noster hæc leguntur: dicuntur sequentes preces flexis genibus; Unde in apertis est, quod Oratio Dominica recitanda ab Hebdomadario includitur in illis precibus, quæ flexis genibus dicendæ sunt. Confirmari potest hæc sententia auctoritate Victorini Totinii, qui in Ceremoniali PP. Camaldulensium lib. 8. cap. 14. num. 15. de Monastico simul, & Romano Ritu loquens sic ait: Ad Orationem Dominicam etiam cum to a clæ dicitur apud Monachos, genuflectit, qui eam dicit, cum tunc videatur includi intra preces &c. Sicut certè includitur intra preces ad Vesperas, &

Landes Exevariæ Romani, juxta ipsam Rubricam similiter tota dicenda tunc clarè. Quare & Monasticum in Rubrica generali XXXIV. 4. docet, Pater noster ante Orationem, flexis genibus, dici, nullam de hoc exceptionem faciens. Idem præscribit Ceremoniale Capuccinorum lib. 1. cap. 10. his verbis: - Cum dicendæ sunt preces, repetita Antiphona post Magnificat omnibus genuflexis, Hebdomadarius ipse genuflectat &c. - Ex quibus omnibus colligitur, quod Hebdomadarius citra ullum dubium genuflectere debeat simul cum aliis de Choro in prædicto casu.

De Commemorationibus communibus, seu Suffragiis Sanctorum. XXXV.

RUBRICA.

- 1 **C**ommemorationes Communes, seu Suffragia de Sanctis, quæ habentur in Psalterio post Vesperas Sabbati, dicuntur in fine Vesperarum & Laudum, ab Octava Epiphaniæ usque ad Dominicam Passionis exclusivè, & ab Octava Pentecostes usque ad Adventum exclusivè in Dominicis, Feriis, & Festis (nisi Officium sit Duplex, vel infra Octavas, etiam si de Dominica, vel Semiduplici infra eas fiat) & illis adjungitur Commemoratio de Patrono, vel Titulo Ecclesiæ, ante vel post Commemorationem de Sancta Maria, & de Apostolis, pro dignitate illius, ita tamen, ut semper ultimo loco ponatur Commemoratio de Pace. Et ante illa in Feriali Officio sit Commemoratio de Cruce, quæ habetur in Psalterio post Laudes Feria ij.
- 2 Tempore Paschali fit alia Commemoratio de Cruce, ut ibi ponitur in Laudibus Feria ij. post Dominicam in Albis, & ea solum tunc dicitur, non tamen in Duplicibus, neque infra Octavas.
- 3 Si faciendæ sit Commemoratio alicujus Festi occurrentis, semper fit ante ipsa Suffragia consueta, etiam ante Commemorationem de Cruce.
- 4 Commemoratio de S. Maria non fit cum aliis, quando dicitur ejus Officium parvum, nec quancumque fit Officium de ea.

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti Cap. XVIII. De Commemorationibus & Suffragiis Sanctorum communibus.

1. Gavanti pag. 75. col. 1. n. 1. - Suffragia Sanctorum vocat. Gemma &c.) Suffragia, seu Commemorationes Communes Sanctorum sunt illæ, quæ habentur in Breviario

rio post Vesperas Sabbati, & dicuntur in fine Vesperarum, & Laudum post Orationem Festi, seu illius Dominicæ, aut Feriæ, quarum celebratur Officium, & post omnes Commemorationes speciales, de quibus supra Sermonem habuimus, & quæ aliquibus diebus debent fieri juxta Rubricarum dispositiones, & Kalendariorum declarationes. Hujusmodi autem Communes Commemorationes Sanctorum institutæ sunt tum ad recolendam memoriam meritorum ipsorum, tum ad implorandum eorum salutare auxilium, ut docet Durandus in Rational. Divinorum Officiorum lib. 6. cap. 6. num. 5. Rursus hæc Suffragia non semper dicuntur in Officio Canonico, neque hic exponimus, quibus diebus dicenda sint, quia de hoc satis loquitur Superior Rubrica Breviarii num. 1.

II. Gavant. pag. 75. col. 1. n. 2. -- *Mirator, cur de cruce &c.* Prima inter dictas Commemorationes Communes est de Cruce, quæ tamen non fit nisi in Feriali Officio, & quidem semper primo loco. Miratur Gavantus, cur talis Commemoratio non fiat pariter, quando celebratur Officium de Simplici, vel de Semiduplici, in quibus fiunt aliæ omnes Commemorationes Communes, sed nos miramur Gavanti pietatem, & Religionem erga hoc salutiferum, & vitale lignum, præcipuum Redemptionis nostræ instrumentum, in quo Christus triumphavit, & mortem superavit in æternum, cujus ideo frequentius Commemorationem fieri optabat noster piissimus Auctor. Cæterum non nisi ad ponendam distinctionem aliquam inter prædictos dies festivos, & purè feriales, Rubrica in feriali die cæteris Communibus Commemorationibus addit etiam illam, & quidem primo loco de Cruce.

Post hanc Commemorationem de Cruce regulariter debet fieri immediatè Commemoratio de B. M. V. sed si in Ecclesia, in qua celebratur Officium, habeatur Titulus

Sanctissimæ Trinitatis, Spiritus Sancti, Sanctissimi Sacramenti &c. de quibus infra, tunc horum Commemoratio debet præcedere Sanctæ Mariæ Suffragium.

III. Gavant. pag. 75. col. 1. n. 3. -- *De S. M. non fit, nisi in propria Ecclesia &c.* Quando in Choro dicitur Officium parvum B. M. V. tunc de ea non fit Commemoratio, nisi in illa Ecclesia, cujus Sancta Maria est Titularis, & Patrona, & super hoc extat Decretum editum die 12. Januarii 1604. relatum quidem hoc loco in postremis Gavanti editionibus, non verò in prioribus, & antiquis; & reverà suo Indici Decretorum nunquam insertum fuit: datur autem in nostro Indice sub num. 15, immo super hac eadem Materia aliud simile emanavit Decretum à S. R. C. die 23. Aprilis 1695. & datur in nostro Indice sub num. 189. denique aliud exhibetur Decretum in nostro Indice sub n. 190. eodem tempore editum, in quo declaratur, quòd pro Suffragio B. M. in Ecclesiis eidem dicatis sub quocunque Titulo, sive Assumptionis, sive Conceptionis &c. sufficit conlueta Antiphona - *Sancta Maria, succur e miseris &c.* Non me latet, Arnaudum tract. 2. tit. 19. docere, nec in propria etiam Ecclesia faciendam esse Commemorationem S. M. V. quando ejus parvum Officium dicitur, sed hoc allerebat dictus Auctor, quia ignorabat primum allegatum Decretum, quod, ut dixi, in priscis Gavanti editionibus non reperiebatur, & Arnaudus, Doctrinarum Gavanti fidelis sectator, talem opinionem amplectendo, putabat forsitan Gavanti sententiam sequi, qui reverà super hac re non ita clarè mentem suam aperuit, sicut in posterioribus editionibus legimus, ab aliquo recentiori innominato additum, & explicatum fuisse.

IV. Gavant. pag. 75. col. 2. n. 7. -- *De Titulo Trinitatis, Spiritus Sancti, Corporis Christi an' e Sanctam Mariam &c.* Cum de Titulari Ecclesia, in qua recitatur Officium, debeat, juxta dispositionem superioris Rubricæ

brica *num. 1.* fieri Commemoratio, docet hic Gavantus id, quod supra nos pariter innuimus, nimirum, quod, quando Titulus Ecclesiæ est SS. Trinitatis, Spiritus Sancti, Salvatoris, Mysteriorum omnium Christi, Nominis JESU &c. tunc Commemoratio talis tituli collocari debet ante Suffragium B. M. sunt enim præfati omnes Tituli superiores dignitate præ omnibus aliis, & ideo etiam Titulum S. M. V. præcedunt. De nullo tamen dictorum Titulorum in Feriali Officio fit Commemoratio ante Commemorationem de Cruce, ut præscribit superior Rubrica *num. 1.* Rationem hanc adducit Gavantus, quia Commemoratio de Cruce est indicium Feriali; quam rationem approbat quidem Guyetus *lib. 3. cap. 18. quæst. 11.* sed vellet Gavantus eam paulò amplius elucidasset, ipse tamen Gavanti aliquando nimis rigidus censor, quamvis regulariter ejus doctrinæ admirator, non ausus est rationem illam in majori lumine collocare. Ego autem dicerem, ideo in prædicto casu Crucis Commemorationem debere præcedere quamcunque aliam, etiam de SS. Trinitate &c. quia Commemoratio de Cruce, quæ est, Commemoratio de Christo Crucifixo, *affixa primo loco Officio Feriali, & in Feria signum,* ut paulò antè dixi cum sit prior in tempore, debet esse potior in jure, adeoque congruum est, ut præcedat omnem aliam Commemorationem ejusdem ordinis, quæ aliquando fit per accidens ratione Tituli, & prout adjuncta aliis Commemorationibus.

V. Gavant. eod. num. 7. - - *De Salvatoris Titulo non fit &c.* Docet hoc loco Gavantus, fieri non debere Commemorationem de SS. Salvatore in Ecclesia ipsi dicata, quando ratione Feriali debeat etiam fieri Commemoratio Crucis, cum hæ Commemorationes æquipolleant. Libenter in Gavanti sententiam descenderem ob prædictam æquipollentiam rationem, nisi modò illa sententia recta fronte pugnaret cum Decreto edito à S. R. C. die 23. Augusti 1704. *in una Camal-*

dulensium Montis Corona, & dato in nostra appendice: quod quidem Decretum aliam etiam quæstionem solvit, quam movet Halden *part. 2. tit. 1. num. 4.* nimirum, an Crux, & Transfiguratio Christi, ubi hæc quæ talis, non verò sub ratione Salvatoris est Titulus Templi, invicem æquipolleant: cum enim prædictum Decretum disertè præscribat, faciendam esse Commemorationem SS. Salvatoris, licet fieri etiam debeat de Cruce, manifestum est, hujusmodi Commemorationes non æquipollere; ac proinde in casu ab Halden proposito non esse omittendam Commemorationem Transfigurationis Christi, in quam quidem sententiam meritò Halden propendebat.

VI. Gavant. eod. num. 7. - - *De Angelis, & de S. Johanne Baptista ante Apostolos, &c.* Commemoratio de Angelis, & de S. Johanne Baptista quando est faciendæ ob rationem Tituli Ecclesiæ, vel Patroni principalis loci, ea inferi debet post Commemorationem B. M. ut docet Gavantus, & ante Commemorationem Apostolorum, eodem videlicet ordine, quo in Litanis collocantur, ob quam rationem nunc debet eodem loco ante Apostolos inferi Commemoratio S. Josephi in sua Ecclesia Titulari, quia juxta recens Decretum Apostolicum à Benedicto XIII. PP. editum, de quo sæpe mentionem fecimus, ejus nomen in Litanis post S. Johannem Baptistam, & ante Apostolos locum obtinuit.

Si tamen faciendæ sit aliqua Commemoratio alicujus Apostoli Titularis Ecclesiæ, vel Patroni loci, hæc profectò non debet præferri Commemorationi SS. Petri, & Pauli; hi enim duo sunt Apostolorum Principes, quibus omnes alii cedunt.

VII. Gavant. eod. num. 7. - - *De Sanctis veteris Testamenti post Apostolos &c.* Tradit Gavantus, quod de Sanctis veteris Testamenti fiat Commemoratio non ante, sed post Apostolos, licet enim in Litanis ratione temporis, non tamen dignitatis eos præcedunt.

dunt. Quinimmo Lohner *part. 2. praxis Officii recitandi t. 2. §. 8 num. 2.* ait: Minus congruè à Gavanto Sanctos veteris Testamenti ordine dignitatis statim post Apostolos collocari, cum nullum hujus prælationis fundamentum ex Rubricis habeatur, atque ad eò merito idem inter hos, & Sanctos novi Testamenti ordo constitui debet, qui inter alios Sanctos novi Testamenti solet observari, nimirum de quibuscunque Martyribus fieri debet Commemoratio ante quoscunque Confessores, & de his ante Virgines, quòd si plures fuerint ejusdem Ordinis, putà duo Martyres, duo Confessores, duæ Virgines, nihil de hoc casu statutum reperitur, ac verisimilius est, ait Guyetus *loc. cit.* ordinem Litaniarum esse servandum, videlicet SS. Innocentes, & post eos S. Stephanus quibuscunque aliis Martyribus anteposantur; præferantur quoque tam inter Martyres, quam Confessores, Episcopi, non Episcopis, utrisque autem Sanctos Doctores præfert Guyetus, sed intelligendus est, si Doctoris simul Laurea, & Episcopali dignitate fuerint insigniti, nam Doctores non Pontifices præferri non deberent Confessoribus Pontificibus. Inter Virgines verò, Martyres præferuntur non Martyribus, & utraque non Virginibus. Haberi etiam potest ratio temporis inter quoad cetera æquales, & tunc hoc jure juxta sententiam Guyeti æquum videtur, ut Sancti veteris Testamenti, & qui Discipulorum Domini Titulo gaudent, uno verbo, qui tempore præcedunt, aliis sui ordinis, ceteris paribus, præferantur.

VIII. Gavanti. cod. n. 7. - - *1. e Sancto Patrono loci ante Titularem Ecclesiam &c.*) Describit Gavantus *num. 6.* quis intelligi debeat Sanctus Patronus principalis loci, & quis Titularis Ecclesie, hic autem statuit, de utroque Commemorationem esse faciendam, & de Patrono quidem loci ante Ecclesie Titularem, regulariter tamen loquendo, nisi sit valde magna inter hos dignitatis distantia. Gavanto adhærent Halden *part. 3. tit. 1. & Gavanti. Rubr. Brev.*

Lohner *instruct. pract. 2. part. 2. tit. 2. §. 1. num. 3.* Interpretantes illa verba Rubricæ superioris, quæ habentur *num. 1. & illis adjungitur Commemoratio de Patrono, vel Titulo Ecclesie ante, vel post Commemorationem de Apostolis;* & dicentes, quòd *to vel ibi tantum* significet ante, vel post Commemorationem de S. Maria, & de Apostolis, ceterum debere Commemorationem fieri, & de Patrono loci, & de Titulari Ecclesie, sed prout eorum dignitas exposcit. Gavanti tamen opinionem refellit Guyetus *lib. & cap. cit. quest. 9.* dicens, quòd si vera esset sua sententia, pessime concepta fuisset Rubrica; debuisset enim saltem sic poni: *illis adjungitur Commemoratio de Patrono loci, & Titulari Ecclesia &c.* at cum vox *loci* tum in Rubrica generali superius posita, tum in Rubrica particulari, quæ in Psalterio habetur ante ipsa Suffragia, non habeatur vox *loci*; & utrobique deficiat particula *&*, habeaturque semper particula *vel* disjungens Patronum à Titulari, ita ut non seorsim uterque ad diversa, sed alteruter ad idem pertineat, videlicet ad Ecclesiam in gradu Patroni, vel in gradu Tituli, quis non videt, Gavanti tenebras in tam clara luce offundere? hæc Guyetus, qui subdit: maneat itaque, Rubricam unius dumtaxat præcipere Commemorationem, sive is sit Ecclesie Patronus, ut S. Stephanus, & Antonius &c. sive Titulus aliquis, putà SS. Trinitatis, S. Salvatoris, S. Crucis &c.

Quamvis difficillimè à Gavanti nostri doctrina recedam, nihilominus in hoc casu ponderationes, & rationes à Guyeto allatæ cogunt me ad ejusdem potius, quam ad Gavanti, & aliorum supracitatorum sententiam amplectendam. Reverà enim Rubrica unius tantum Commemorationem præcipit, non verò duorum. Siquidem postquam dixit, adjungendam esse Commemorationem de Patrono, vel Titulo Ecclesie, ante, vel post Commemorationem de S. Maria, & de Apostolis, subdit *pro dignitate illius*: ubi adverto, quòd

quòd non dicit pro dignitate illorum, sicuti dixisset, si duorum, nempe tum de Patrono loci, tum de Titulo Ecclesiæ Commemorationem faciendam præscripsisset, ante, vel post Commemorationem de S. Maria, & de Apostolis. Auctor igitur Rubricæ optimè consideravit, quòd aliquando Ecclesia habet solum Titulum strictè acceptum, non verò Patronum, sicuti accidit, quando est consecrata sub Invocatione SS. Trinitatis, vel alterius Mysterii; aliquando verò contingit, Ecclesiam esse dedicatam sub Invocatione, seu Protectione alicujus Sancti, qui propterea vocatur Ecclesiæ Patronus, & idcirco Rubrica præscribit, faciendam esse Commemorationem Tituli, vel Patroni. Discrimen, quod intervenit inter Ecclesiæ purum Titulum, & Ecclesiæ Patronum, fuit à nobis expositum in nostris Additionibus supra ad Commentaria Gavanti *Sect. 3. cap. 12. sub num. 7.* De hoc discrimine inter Patronum, & Titulum Ecclesiæ agit etiam suo more fuse, & doctissime citatus Guyetus *lib. 1. cap. 5. quæst. 1. & seqq.*

Quamvis igitur ex dispositione prædictæ Rubricæ nulla deducatur obligatio faciendi Commemorationem de Patrono loci, nihilominus, quia mos invaluit apud verè omnes inter Communia Suffragia recensendi etiam Patronum principalem loci, in quo recitatur Officium, idcirco non est recedendum

ab hac pia consuetudine, præsertim, ubi est legitimè introducta. Pro qua facit sequens Decretum - - Dum dicenda sunt Suffragia Sanctorum in locis gaudentibus duobus, vel pluribus Patronis principalibus, facienda est Commemoratio tantum de Patrono principali - - ita S. R. C. 20. Novemb. 1683. & datur in nostro Indice sub *num. 145.* Guyetus tamen *cit. lib. cap. 17. quæst. 8.* postquam docuit, quòd, ubi fuerint plures Patroni, seu Tituli Ecclesiæ (qui duos nunquam excedunt) omnium fieri debere Commemorationem, adducendo aliqua exempla, concludit, quòd idem pariter est faciendum, ubi est consuetudo, ut de Patrono loci, seu Diocesis, fiat Commemoratio per omnes Diocesis Ecclesias, Verum semper servandum est allegatum S. C. Decretum. Ceterum, quòd si adsint plures Patroni, vel Tituli Ecclesiæ, de omnibus possit fieri Commemoratio, immò omnes in una Antiphona, & in unica Oratione possint de licentia Majorum conjungi, exemplum nobis exhibet Sacrosancta Lateranensis Basilica, quæ hoc modo comprehendit Commemorationem Salvatoris, & utriusque Johannis, qui sunt Titulus respectivè, & Patroni ejusdem primæ omnium Cathedralis Ecclesiæ. Libet hoc loco adducere Antiphonam, Versus, & Orationem, quam pro dicta Commemoratione adhibet Clerus ejusdem Basilicæ.

COMMEMORATIO SALVATORIS, ET UTRIUSQUE JOHANNIS

Præcursoris, & Evangelistæ,

Facienda à Clero Romano Sacrosanctæ Cathedralis Ecclesiæ Papalis Lateranensis.

AD VESPERAS, ET LAUDES,

Antiphona.

SALVATOR Mundi, salva nos omnes hujus Aulae servulos, & Præcursoris inclyti, Discipulique dilecti devota memoria vota nostra perducat in Patriam.

AD VESPERAS.

ψ. Mirabilis Deus.

℣. In Sanctis suis.

ŷ. Salvos fac servos tuos.
 ꝛ. Deus meus sperantes in te.

Oremus.

Omnipotens sempiternus Deus, qui hanc Sacratissimam Constantianam Basilicam in tuo, & utriusque Johannis Nomine dedicatam, cunctarum Urbis, & Orbis Ecclesiarum decorasti Primatu; concede nobis famulis tuis, ut amorum meritis, & precibus, à nostris reatibus expiati, ad te SALVATOREM nostrum pervenire valeamus. Qui vivis, & regnas &c.

IX. Gavant. pag. 76. col. 1. n. 7. -- Patronus principalis Ordinis equiparatur Patrono loci (&c.) Cum juxta Gavanti sententiam, & juxta communem consuetudinem inter Commemorationes communes recensentur Commemorationes Patroni loci; rursus eum juxta ejusdem Gavanti assertionem Patronus principalis Ordinis æquiparandus sit Patrono loci, hinc pius inolevit usus, apud quemlibet Ordinem Regularem Sancti sui Institutoris Suffragium addere inter Commemorationes communes. Sicut autem de Patrono loci regulariter ante Ecclesie Titularem fieri Commemorationem convenit juxta Gavanti sententiam, idem etiam de Patrono principali Ordinis sentiendum esse arbitrantur Halden *part. 3. tit. 6. §. 14.* & Lohner *Instr. pract. 2. part. 2. §. 10.* & citatus Halden addit, hanc præcedentiam intelligendam esse, si Patronus Ordinis, & Titularis Ecclesie sint æqualis dignitatis, si vero sint inæqualis, in his Commemorationibus servandus est ordo dignitatis, qui colligitur ex alibi ab eodem Halden, & etiam à nobis dictis.

Quoad præcedentiam tamen præfatæ Commemorationis recurrendum est ad quæstionem, quam discutit Guyetus *lib. 4. cap. 12. quest. 2.* & quam nos pariter breviter exposuimus supra in nostris Additionibus ad *Secl. 3. cap. X. Gavanti num. IX.* nimirum, utrum occurrentibus duobus Festis eodem die Patroni principalis loci, & Titularis Ecclesie aliquorum Regularium, debeat præferri ab iisdem Regularibus Festum sui Tituli, in

quo dubio decidendo inclinavimus in Guyeti opinionem ob rationes ibidem adductas, & ob easdem censemus, cæteris paribus, Commemorationem Titularis Ecclesie, præsertim à Regularibus præferendam esse Commemorationi Patroni loci. Quam quidem sententiam, etiam generaliter loquendo, & non solum de Ecclesia Titulari Ordinum Regularium tuetur laudatus Guyetus *lib. 3. cap. 18. quest. 11.* asserens disertis verbis, in prædictis Commemorationibus, cæteris paribus, Titularem Ecclesie præferendum esse Patrono loci. Utrum autem Regulares eodem modo præferre debeant Commemorationem Titularis sue Ecclesie Patrono Principali, seu Institutori sui Ordinis; etiam hanc quæstionem decidisse videtur Guyetus *cit. lib. 4. cap. 11. quest. 2. §. ultimo*, ubi concludit -- Occurrente simul eadem die Patrono, seu Titulo Ecclesie cum Patrono loci, vel Ordinis, seu quocunque alio, illum his esse præferendum, ut de eo translatis aliis suo die fiat Officium, puta Parisiis de S. Eustachio in Ecclesia Parochiali sui nominis die 3. Novembris, præ S. Marcello, Episcopo Parisiensi, de quo tanquam Patrono eodem die fit in tota Diocesi: itidem de S. Hermete, aut S. Juliano Martyribus in Ecclesia propria, si quæ sit, Ordinis S. Augustini die 28. Augusti eadem ipsa die occurrente. Ex hac enim Guyeti doctrina inferitur, quod pariter in Commemorationibus Communibus PP. Augustinienses addicti Ecclesie S. Hermetis deberent præferre Commemorationem ejusdem Titularis Ecclesie,

D d 2

Com-

Commemorationi S. Augustini, eorundem Patroni. Nihilominus & PP. Augustinienes, & PP. Franciscani in Rubricis sui Breviarii Commemorationem Sancti Francisci respectivè, & S. Augustini præferunt Commemorationi Titularis Ecclesie.

X. Gavant. pag. 76. col. 2. n. 11. -- *An qui plures habet beneficiorum, & Ecclesiarum Titulos &c.*) Putat hoc Gavantus cum Sanchez & Bonacina, eum, qui plures habuerit Beneficiorum, & Ecclesiarum Titulos, teneri totidem in Officio Commemorationes facere, uniendo saltem earum nomina in Orationibus, de majorum licentia formata communi Antiphona cum suo Versu. Longius progreditur Bonacina, & omittentem huiusmodi Commemorationes peccati lethalis reum affirmat, tenerique pro rata ad restitutionem fructuum. Doctrinam hanc nimium rigidam jure Gavantus autumat. Cæterum priorem Gavanti & Bonacinae sententiam, tacito tamen Sanchez nomine, refellit doctissimus Guyetus *lib. 2. cap. 7. questione 10.* hac ratione, quia prædictus Beneficiarius non plus tenetur ad Commemorationes, quam ad ipsamet Festa, cum Rubricæ æquè obligent ad hæc quam ad illas, imò etiam amplius, nam Rubrica de Festis loquitur in plurali, quæ verò præcipit Commemorationes, tantum in singulari, quali non plusquam ad unam obligans; sed ad omnia Festa prædictorum Titulorum seu Ecclesiarum, non tenetur ejusmodi Beneficiarius, satisque est, si illius Ecclesie, apud quam residet, vel si in nulla resideat, dignioris, aut si pares sint Ecclesie, utrius volet, Festa servaverit, ergo non tenetur etiam per annum ad omnes Commemorationes, sed ad Commemorationem Tituli tantum, in quo residet, vel dignioris, vel cujus ipse voluerit.

XI. Gavant. pag. 77. col. 1. n. 18. -- *Quæ est S. Augustini Serm. 18. de Sanctis &c.*) Quamquam in Breviario Romano secunda die post Octavam Nativitatis, legatur Sermo iste

18. de Sanctis, in quo habentur verba illa: *Sancta Maria, succurre miseris &c.* quæ modo constituunt Antiphonam pro Suffragio B. Virginis, nihilominus certum omnino videtur, Sermonis illius parentem non esse Augustinum, ac proinde ipsum hujus Antiphonæ auctorem dici non posse, quemadmodum hoc loco Gavantus asseruit. Illam ut falsum Verlinum, & Vindingus omnino rejiciunt; dubium verò relinquunt Lovanienses, Augustini operum editores. PP. Maurini Verlino, & Vindingo adherent his moti rationibus; etenim si Sermo ille de Nativitate B. V. compositus fuit, sicuti in omnibus ferè MSS. inscribitur, necesse est auctorem habeat Augustino recentiorum, cum hic in Sermonibus 289. & 293. dictis in Natali S. Jo. Baptistæ dilertè testetur, hujus tantum, & Christi Domini Nativitatem in Ecclesia ævo suo celebrari solitam. Sed in quædamque B. Mariæ diem referatur hic Sermo, certè nullum ipsius Virginis Festum exhibet Kalendarium antiquum in Carthaginensi Ecclesia usque ad Augustini saltem obitum, qui in eo consignatur, usitatum. Negotium etiam facessit, quod in eo Sermone fingitur de Sabellianis; illos nimirum commentos fuisse, Beatam Virginem non decursis novem à Conceptione mensibus peperisse Christum, sed fortuito parvulum ab ea repertum; delirium hoc nusquam ab Augustino refutatum, ibi commemoratum est, immò Patripassiani, qui sunt Sabelliani, dixisse, ipsum Patrem natum ex femina, observat in Sermone 52. num. 6. quæ momenta clarè convincunt, Sermonem hunc Augustino adjudicari non posse. Lovanienses observant, S. Fulgentio à quibusdam tribui; Patres verò Maurini testantur in duobus MSS. Germanensibus præferre nomen Hieronymi. Tantis nominibus indignus est sermo. Græcolas *lib. 1. cap. 34.* vult, Auctorem illius Antiphonæ: *Sancta Maria, succurre miseris &c.* esse Ambrosium Auspertum, Monachum Beneventanum, qui Seculo VIII. floruit, quæ alio-

aliorum quoque sententia fuit observante
Guillelmo Cave, qui tamen id adeò incer-

tum esse affirmat, ut uberiolem disquisitio-
nem nequaquam mereatur.

De Hymno, Te Deum. XXXI.

RUBRICA.

- 1 **H**ymnus, Te Deum, dicitur in omnibus Festis per annum, tam trium, quam novem Lectionum, & per eorum Octavas, excepto Festo Sanctorum Innocentium, nisi venerit in Dominica; dicitur tamen in ejus die Octava: Dicitur etiam in omnibus Dominicis, à Pascha Resurrectionis inclusivè usque ad Adventum exclusivè, & à Nativitate Domini inclusivè usque ad Septuagesimam exclusivè: & in omnibus Feriis temporis Paschalis, scilicet, à Dominica in Albis usque ad Ascensionem, excepta Feria ij. Rogationum, in qua non dicitur.
- 2 Non dicitur autem in Dominicis Adventus, & à Septuagesima usque ad Dominicam Palmarum inclusivè; neque in Feriis extra tempus Paschale.
- 3 Cum dicitur, omittitur semper nonum, vel tertium Responsorium; & statim dicitur post ultimam Lectionem.
- 4 Cum non dicitur, ejus loco ponitur nonum, vel tertium Responsorium; quo dicto, statim inchoantur Laudes. Similiter quando dicitur Te Deum, eo Hymno dicto, statim inchoantur Laudes, præterquam in nocte Nativitatis Domini; quia tunc dicitur Oratio: postea celebratur Missa, ut suo loco notatur.

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Cap. XIX. De Hymno, Te Deum.

I. Gavant. pag. 77. col. 2. n. 1. -- *Quod tamen (hronicum non est Dacianum &c.)* Vulgaris, & communior sententia tenet, Hymnum, seu Canticum Te Deum laudamus à SS. Ambrosio, & Augustino alternatim, & extempore ejusdem Versus divino spiritu afflatis recitantibus, fuisse compositum, in gratiarum actionem, statim postquam Divus Augustinus Baptismi Sacramentum suscepit. Hanc vulgarem, & communiorem sententiam amplectuntur omnes illi, quos refert doctissimus Puricellus in *Dissert. Nazarian. cap. 39. n. 11.* quos etiam recenset P. Eustachius à S. Ubaldo in sua elaboratissima Disquisitione, quam adornavit de Auctoribus hujus Hymni, seu Cantici num. 457. quibus addit etiam Corneliolum Schultingium in *Biblioth. Ecclesiast. tom. 1. par. 2. cap. 2. in fin.* Lorinum in *Psal. 27. vers. 9.* Rutilium Benzonium in *Magnificat. lib. 1. cap. 19.* Johannem Azorium in *ssit. Moral. tom. 1. lib. 10. cap. 15. de Cantici,* & iterum de *Hymnis.* Carolum Macignum de *Hor. Canonic. cap. 36.* Jacobum Bayum in *ssit. Relig. Christian. lib. 4. cap. 12. §. Cantus.* Henricum Spondanum in *Epitom. Annal. Baron. in addit. ad num. 9. Anno 388.* Franciscum Suarium tom. 2. de *Relig. lib. 4. de Hor. Canonic. cap. 2. num. 14.* Antonium Perez ad cap. 9. *Regul. S. Bened. num. 4.* Johannem Baptistam Casalium de *vet. Sacr. Christ. Rit. cap. 46.* Ambrosium Cariolanum in *Vit. S. August. Antonium Bellotte de Rit. Eccl. Laudan. observat. 32. num. 3. pag. 193.* Franciscum Carrier in *Digest. Fidei Cathol. pag. 585. col. 1.* Emmanuel Gonzalez in *Comment. ad pap. Presbyter. de celebrat. Missar. num. 20.*